

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 26. marca 2026 *

„Predhodno odločanje – Socialna varnost – Koordinacija sistemov socialne varnosti – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 1(q)(iv) – Pojem ‚pristojni nosilec‘ – Delodajalec – Člen 3(1)(a) – Pojem ‚dajatve za bolezen‘ – Ohranitev plače iz naslova začasne nezmožnosti za delo – Člen 85(1) – Dajatve, dolgovane na podlagi zakonodaje države članice za škodo, nastalo na ozemlju druge države članice – Pravica delodajalca do pravnega sredstva zoper odgovorno tretjo osebo – Pravice oškodovanca – Subrogacija – Omejitve“

V zadevi C-357/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Visoki trgovački sud (višje gospodarsko sodišče, Hrvaška) z odločbo z dne 3. maja 2024, ki je na Sodišče prispela 16. maja 2024, v postopku

Freistaat Bayern

proti

Euroherc osiguranje d.d.,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi M. Condinanzi, predsednik senata, N. Jääskinen in A. Kornezov (poročevalci), sodnika,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Euroherc osiguranje d.d. D. Lauc, odvetnik,
- za hrvaško vlado G. Vidović Mesarek, agentka,
- za Evropsko komisijo B.-R. Killmann in A. Koričić, agenta,

* Jezik postopka: hrvaščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(q)(iv), člena 3(1)(a) in člena 85(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 (UL 2012, L 149, str. 4) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Freistaat Bayern (dežela Bavarska, Nemčija) in Euroherc osiguranje d.d., zavarovalnico hrvaškega prava (v nadaljevanju: Euroherc), glede povračila – s strani zavarovalnice Euroherc – nadomestila plač, ki jih je dežela Bavarska izplačala svojemu zaposlenemu X iz naslova začasne nezmožnosti za delo zaradi prometne nesreče, ki se je zgodila na Hrvaškem.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 1(q)(iv) Uredbe št. 883/2004 določa:

„V tej uredbi:

[...]

(q) ‚pristojni nosilec‘ pomeni:

[...]

(iv) v primeru sistema, ki se nanaša na obveznosti delodajalca v zvezi z dajatvami iz člena 3(1), bodisi delodajalca ali zavarovalnico oziroma, v odsotnosti obeh, ustanovo ali organ, ki ga imenuje pristojni organ zadevne države članice“.

- 4 Člen 3(1)(a) in (f) te uredbe določa:

„Ta uredba se uporablja za vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti:

(a) dajatve za bolezni;

[...]

(f) dajatve za nesreče pri delu in poklicne bolezni“.

5 Člen 9(1) navedene uredbe določa:

„Države članice pisno uradno obvestijo Evropsko komisijo o izjavah iz točke I člena 1, zakonodaji in sistemih iz člena 3 [...]“

6 Člen 85(1) te uredbe določa:

„Če oseba prejema dajatve po zakonodaji ene države članice za poškodbo, ki je posledica dogodka v drugi državi članici, vse pravice nosilca, ki je odgovoren za dodelitev dajatve, proti tretji osebi, ki mora plačati odškodnino za poškodbo, urejajo naslednja pravila:

- (a) kadar nosilec, ki je odgovoren za dodelitev dajatev, v skladu z zakonodajo, ki jo uporablja, prevzame pravice, ki jih ima prejemnik proti tretji osebi, tak prevzem priznavajo vse države članice;
- (b) kadar ima nosilec, odgovoren za dodelitev dajatev, neposredno pravico proti tretji osebi, to pravico priznavajo vse države članice.“

Nemško pravo

7 Člen 6(1) Gesetz über die Zahlung des Arbeitsentgelts an Feiertagen und im Krankheitsfall (Entgeltfortzahlungsgesetz) (zakon o plačilu nadomestila plače za delo med prazniki in v primeru bolezni) z dne 26. maja 1994 (BGB1. I S. 1014, 1065, v nadaljevanju: nemški zakon o ohranitvi plače) določa:

„Če ima delavec na podlagi zakonskih določb pravico od tretje osebe zahtevati povračilo škode zaradi izgubljenega zaslužka, ki mu je nastala zaradi nezmožnosti za delo, se ta zahtevak prenese na delodajalca v delu, v katerem je ta v skladu s tem zakonom še naprej delavcu izplačeval nadomestilo plače ter plačeval od plače izračunane prispevke, ki jih delodajalec plača zvezni agenciji za delo, deleže delodajalca v zvezi s prispevki za socialno varnost in zavarovanje za dolgotrajno oskrbo ter plačila ustanovam za dodatno pokojninsko zavarovanje in za pokojnine za preživele osebe.“

Hrvaško pravo

8 Člen 27 Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (zakon o obveznih zavarovanjih v prometu) z dne 9. decembra 2005 (NN 151/05) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (NN 36/09, 75/09, 76/13 in 152/14), v odstavkih 1 in 2 določa:

- „1. Zavarovalnica mora zavodom, ki so odgovorni za zdravstveno, pokojninsko ali invalidsko zavarovanje, povrniti dejansko škodo zaradi obstoja civilne odgovornosti svojega zavarovanca in v mejah obveznosti, ki izhajajo iz zavarovalne pogodbe.
- 2. Za dejansko škodo v smislu odstavka 1 tega člena se štejejo stroški zdravljenja in drugi nujni izdatki, ki so nastali v skladu z zakonodajo o zdravstvenem zavarovanju, ter sorazmerni znesek pokojnine oškodovanca ali njegovih družinskih članov.

- 9 Člen 36 Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (zakon o obveznem zdravstvenem zavarovanju) z dne 21. junija 2013 (NN 80/13) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (NN 137/13) (v nadaljevanju: zakon o zdravstvenem zavarovanju), v odstavku 1, točka 1, določa:

„Zavarovanci imajo na podlagi pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja pravico do:

1. nadomestila plače med začasno nezmožnostjo za delo ali zadržanostjo od dela zaradi koriščenja zdravstvene zaščite ali v drugih okoliščinah iz člena 39 tega zakona (v nadaljevanju: nadomestilo plače) [...]“

- 10 Člen 39 tega zakona v odstavku 1 določa:

„Zavarovanec je upravičen do nadomestila plače v zvezi s koriščenjem zdravstvenega varstva iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ali v drugih okoliščinah, določenih s tem zakonom, če je:

1. začasno nezmožen za delo zaradi bolezni ali poškodbe ali če je zaradi zdravljenja ali zdravstvenih preiskav nameščen v zdravstveni ustanovi [...]“

- 11 Člen 40 navedenega zakona v točki 1 določa:

„Nadomestilo plače v zvezi s koriščenjem zdravstvenega varstva iz člena 39, [točka 1], tega zakona zavarovancu iz lastnih sredstev izplača:

1. delodajalec, ki je pravna ali fizična oseba, za prvih 42 dni začasne nezmožnosti za delo in med celotnim obdobjem, v katerem je zavarovanec na delu v tretji državi, na katero ga je napotila pravna ali fizična oseba, ali je samozaposlen v tretji državi [...]“

- 12 Člen 41(3) istega zakona določa:

„Nadomestilo plače med začasno nezmožnostjo za delo iz člena 39, [točka 1], tega zakona od 43. dneva [...] začasne nezmožnosti dalje obračunava in izplačuje delodajalec, ki je pravna ali fizična oseba, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (hrvaški zavod za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju: zavod)) pa mora vrniti izplačano nadomestilo plače v 45 dneh od datuma prejema zahtevka za povračilo.“

- 13 Člen 136 zakona o zdravstvenem zavarovanju v odstavku 1 določa:

„Zavod mora odškodnino za povzročeno škodo zahtevati od povzročitelja bolezni, poškodbe ali smrti zavarovanca.“

- 14 Člen 140 tega zakona določa:

„Zavod mora odškodnino za povzročeno škodo v primerih iz člena 136 tega zakona zahtevati tudi neposredno od zavarovatelja, pri katerem so te osebe zavarovane proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, v skladu s predpisi o obveznem zavarovanju za to tveganje.“

- 15 Člen 142 navedenega zakona določa:

„Zavod mora v primerih, določenih s tem zakonom, zahtevati odškodnino, tudi če škoda izhaja iz plačila dajatev, do katerih je upravičen zavarovanec, iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, to je iz državnega proračuna.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 16 X, zaposlen v deželi Bavarski, je bil 18. aprila 2015, ko je kolesaril v Šibeniku (Hrvaška), žrtev prometne nesreče, v kateri je bilo udeleženo motorno vozilo, ki ga je vozil Y in je bilo zavarovano pri zavarovalnici Euroherc. Y je bil spoznan za odgovornega za to nesrečo. O tem, ali je X prispeval k nastanku škode, ki jo je utrpel, pristojna sodišča še niso odločala.
- 17 X je bil zdravljen v Nemčiji. Za delo je bil začasno nezmožen v treh obdobjih, in sicer od 21. aprila do 21. maja 2015, od 16. februarja do 15. aprila 2016 in od 8. novembra 2016 do 5. januarja 2017. V teh obdobjih je dežela Bavarska X kot njegov delodajalec izplačala nadomestila plač v skupnem znesku 28.825,83 EUR.
- 18 Poleg tega je zavarovalnica Euroherc v postopku mirnega reševanja sporov X izplačala nadomestilo dejanske škode, nastale v prometni nesreči, ki je krilo stroške za tujo pomoč in nego, premoženjsko škodo, stroške zastopanja in ostale stroške ter nepremoženjsko škodo, pri čemer je bil skupni znesek tega nadomestila 43.433,43 hrvaških kun (HRK) (približno 5764,61 EUR).
- 19 Dežela Bavarska je pri Trgovački sud u Zagrebu (gospodarsko sodišče v Zagrebu, Hrvaška) vložila tožbo, s katero je predlagala, naj zavarovalnici Euroherc naloži, naj ji povrne nadomestila plač, izplačana X.
- 20 Dežela Bavarska je v utemeljitev te tožbe navedla, da jo je treba kot delodajalca X šteti za „pristojnega nosilca“ v smislu člena 1(q)(iv) Uredbe št. 883/2004, ker nadomestila plač, ki jih je izplačala X, spadajo pod pojem „dajatve za bolezen“ iz člena 3(1)(a) te uredbe.
- 21 Dežela Bavarska je prav tako trdila, da je treba na podlagi člena 85(1) Uredbe št. 883/2004 v okviru postopka v glavni stvari priznati njen vstop v pravice svojega zaposlenega X v razmerju do zavarovalnice Euroherc, kot je določen v nemškem pravu.
- 22 V zvezi s tem se sklicuje na člen 6(1) nemškega zakona o ohranitvi plače, v skladu s katerim delodajalec vstopi v pravice svojega delavca do povračila škode v razmerju do tretje osebe zaradi izgubljenega zaslužka, ki je temu delavcu nastala zaradi nezmožnosti za delo, kadar je ta delodajalec še naprej plačeval plačo tega delavca in izplačeval prispevke, ki jih je dolžan izplačevati.
- 23 Dežela Bavarska je tako trdila, da je izplačevanje nadomestila plač osebi X privedlo do tega, da je X prejemal dajatve na podlagi tega zakona zaradi poškodb, ki jih je utrpel med nesrečo, ki se je zgodila na Hrvaškem, in da morajo posledično s subrogacijo nanjo preiti pravice njenega zaposlenega v razmerju do tretje osebe.
- 24 Zavarovalnica Euroherc je tem trditvam ugovarjala, pri čemer je trdila, da dejansko stanje v obravnavani zadevi ne spada na področje uporabe Uredbe št. 883/2004, zlasti ker ta ureja koordinacijo sistemov socialne varnosti, ne pa odškodnine za posredno škodo, ki je delodajalcu nastala, ker je svojemu zaposlenemu iz naslova začasne nezmožnosti za delo med bolniško odsotnostjo, ki je bila posledica nesreče, izplačal nadomestilo plač. Poleg tega trdi, da so le institucije, ki so odgovorne za upravljanje sistemov socialne varnosti držav članic, „pristojni nosilec“ v smislu te uredbe.
- 25 Trgovački sud u Zagrebu (gospodarsko sodišče v Zagrebu) je s sodbo z dne 21. novembra 2023 ugodilo tožbi dežele Bavarske. Zavarovalnica Euroherc je zoper to sodbo vložila pritožbo pri Visoki trgovački sud (višje gospodarsko sodišče, Hrvaška), ki je predložitveno sodišče.

- 26 Zadnjenavedeno sodišče se sprašuje, prvič, ali delodajalec, kot je dežela Bavarska, spada pod pojem „pristojni nosilec“ v smislu člena 1 Uredbe št. 883/2004. Drugič, sprašuje se, ali pojem „dajatve za bolezen“ iz člena 3(1)(a) te uredbe vključuje nadomestila plač, izplačana iz naslovačasne nezmožnosti za delo med bolniško odsotnostjo zaradi nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici in ki ni niti nesreča pri delu niti poklicna bolezen. Tretjič, sprašuje se, ali je zavarovatelj odgovornosti pri uporabi motornih vozil, kot je zavarovalnica Euroherc, lahko dolžan povrniti nadomestila plač, ki jih je oškodovancu izplačal njegov delodajalec, kot so nadomestila, ki jih je dežela Bavarska izplačala X.
- 27 Če je odgovor na ta vprašanja pritrdilen, se predložitveno sodišče sprašuje tudi o razlagi člena 85(1) Uredbe št. 883/2004. Navaja, da v hrvaškem pravu, kadar delavec prejema dajatve za bolezen, ki mu jih izplačuje njegov delodajalec, zadnjenavedeni nima na voljo nobenega pravnega sredstva zoper povzročitelja škode ali njegovega zavarovatelja. Prav tako naj ne bi mogel vstopiti v pravice žrtve v razmerju do povzročitelja škode ali njegovega zavarovatelja. Dodaja, da nedavna sodna praksa Vrhovni sud (vrhovno sodišče, Hrvaška) potrjuje, da mora biti taka pravica do odškodnine izrecno določena z zakonom in da nobena določba zakona o zdravstvenem zavarovanju delodajalcu ne priznava pravice do pravnega sredstva zoper povzročitelja škode ali njegovega zavarovatelja, da bi se mu povrnila nadomestila plač, ki jih je izplačal svojemu zaposlenemu zaradi takečasne nezmožnosti za delo.
- 28 V teh okoliščinah je Visoki trgovački sud (višje gospodarsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 85(1) [Uredbe št. 883/2004] razlagati tako, da je za to, da bi imel delodajalec kot nosilec, ki je odgovoren za dodelitev dajatve, pravico zahtevati povračilo dajatev za primer bolezni, ki jih je izplačal svojemu zaposlenemu zaradi nesreče, ki se je zgodila kot posledica dogodka v drugi državi članici, od tretje osebe, odgovorne za povračilo škode, ali od njenega zavarovatelja civilne odgovornosti, potrebno, da v državi članici, v kateri je nastala poškodba, obstaja pravna podlaga za zahtevanje tovrstnega povračila škode?“

Postopek pred Sodiščem

- 29 S sklepom predsednika Sodišča z dne 3. oktobra 2024 je bil postopek v tej zadevi prekinjen do razglasitve sodbe v zadevi C-7/24. Po razglasitvi sodbe z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr (C-7/24, EU:C:2025:439), se je ta postopek nadaljeval s sklepom predsednika Sodišča z dne 18. junija 2025.
- 30 Sodišče je z dopisom z dne 18. junija 2025 to sodbo vročilo predložitvenemu sodišču in ga vprašalo, ali glede na to sodbo vztraja pri predlogu za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi.
- 31 Navedeno sodišče je v dopisu, ki je v sodno tajništvo Sodišča prispel 22. julija 2025, navedlo, da vztraja pri svojem predlogu. Pojasnilo je, da se v obravnavani zadevi postavljajo vprašanja glede razlage člena 1(q)(iv) in člena 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004, ki ju Sodišče v navedeni sodbi ni obravnavalo, glede na to, da, na eni strani, nezmožnost za delo iz zadeve, ki jo obravnava, ni posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, in da, na drugi strani, je zahtevek za povračilo izplačanih dajatev vložil delodajalec oškodovanca.

Vprašanje za predhodno odločanje

- 32 Predložitveno sodišče z vprašanjem, kot ga je pojasnilo v odgovoru na zahtevo Sodišča, navedenem v točki 31 te sodbe, v bistvu sprašuje, na eni strani, ali je treba člen 1(q)(iv) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da pojem „pristojni nosilec“ v smislu te določbe zajema delodajalca s sedežem v državi članici, ki je iz naslova začasne nezmožnosti za delo zaposlenemu izplačal nadomestila plač med bolniško odsotnostjo zaradi nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici in ki ni niti nesreča pri delu niti poklicna bolezen, in, na drugi strani, ali je treba člen 3(1)(a) te uredbe razlagati tako, da taka nadomestila spadajo pod pojem „dajatve za bolezen“ iz te določbe. Če je odgovor na ti prvi dve vprašanji pritrdilen, predložitveno sodišče poleg tega sprašuje, ali je treba člen 85(1) navedene uredbe razlagati tako, da ima delodajalec kot nosilec, ki je odgovoren za dodelitev dajatve, pravico zahtevati povračilo dajatev za bolezen, ki jih je izplačal svojemu zaposlenemu iz naslova škode, ki je nastala v drugi državi članici, od odgovorne tretje osebe ali od njenega zavarovalnika, če v državi članici, v kateri je ta škoda nastala, obstaja pravna podlaga, ki omogoča pridobitev takega povračila.
- 33 Na prvem mestu, opozoriti je treba, da v skladu s členom 1(q)(iv) Uredbe št. 883/2004 pojem „pristojni nosilec“ v smislu te določbe med drugim pomeni, „v primeru sistema, ki se nanaša na obveznosti delodajalca v zvezi z dajatvami iz člena 3(1), bodisi delodajalca ali zavarovalnico oziroma, v odsotnosti obeh, ustanovo ali organ, ki ga imenuje pristojni organ zadevne države članice“.
- 34 Iz navedene določbe izhaja, da je delodajalca mogoče šteti za „pristojnega nosilca“ v smislu te določbe, kadar mora na podlagi določenega sistema zagotavljati dajatve iz člena 3(1) te uredbe.
- 35 Na drugem mestu, pojasniti je treba obseg dajatev iz tega člena 3(1). Na podlagi točke (a) te določbe se ta uredba uporablja „za vso zakonodajo v zvezi z [...] področji socialne varnosti[, ki se nanašajo na] [...] dajatve za bolezen“.
- 36 V zvezi s tem člen 9 navedene uredbe določa, da „[d]ržave članice pisno uradno obvestijo [...] Komisijo o [...] zakonodaji in sistemih iz člena 3“.
- 37 V obravnavani zadevi Komisija pojasnjuje, da je Zvezna republika Nemčija na podlagi člena 9 Uredbe št. 883/2004 podala uradno obvestilo o ohranitvi plače v primeru začasne nezmožnosti za delo v obliki „denarne dajatve za bolezen“ in določila, da je delodajalec „pristojni nosilec“ v smislu člena 1(q)(iv) in člena 3(1)(a) te uredbe.
- 38 Vendar je treba poudariti, da razlika med dajatvami, ki spadajo na področje uporabe Uredbe št. 883/2004, in dajatvami, ki so s tega področja uporabe izključene, v bistvu temelji na sestavnih elementih vsake dajatve, zlasti njenih ciljih in njenih pogojih dodelitve, in ne na tem, ali je dajatev z nacionalno zakonodajo opredeljena kot dajatev socialne varnosti (sodba z dne 11. aprila 2024, Sozialministeriumservice, C-116/23, EU:C:2024:292, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 39 Iz ustaljene sodne prakse je tako razvidno, da je dajatev mogoče šteti za dajatev socialne varnosti, če se, na eni strani, upravičencem dodeli na podlagi zakonsko opredeljenega položaja, brez vsakršne individualne in diskrecijske presoje osebnih potreb, in če se, na drugi strani, nanaša na eno od tveganj, izrecno naštetih v členu 3(1) te uredbe, pri čemer sta ta dva pogoja kumulativna (sodba z dne 11. aprila 2024, Sozialministeriumservice, C-116/23, EU:C:2024:292, točka 33 in navedena sodna praksa).

- 40 Prvi od teh pogojev je izpolnjen, kadar je dodelitev dajatve opravljena glede na objektivna merila, ki – če so izpolnjena – dajejo pravico do te dajatve, ne da bi pristojni nosilec lahko upošteval druge osebne okoliščine (sodba z dne 11. aprila 2024, Sozialministeriumservice, C-116/23, EU:C:2024:292, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 41 V obravnavani zadevi se zdi, da je ohranitev plače v Nemčiji v primeru začasne nezmožnosti za delo odobrena na podlagi objektivnih meril, ki dajejo pravico do dajatve, ne da bi delodajalec lahko upošteval druge osebne okoliščine svojega zaposlenega od tistih, ki so razlog za to nezmožnost za delo. Tako je očitno, da je prvi od obeh pogojev izpolnjen, s pridržkom preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče.
- 42 Kar zadeva drugega od teh pogojev, se pojem „dajatve za bolezen“ iz člena 3(1)(a) navedene uredbe nanaša na dajatve, katerih bistveni cilj je pozdraviti bolnika z zagotavljanjem oskrbe, ki jo zahteva njegovo stanje, tako da se z njimi krije tveganje, povezano z bolezenskim stanjem (sodba z dne 11. aprila 2024, Sozialministeriumservice, C-116/23, EU:C:2024:292, točka 36 in navedena sodna praksa).
- 43 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da se ohranitev plače v primeru začasne nezmožnosti za delo nanaša na tveganje, povezano z bolezenskim stanjem, saj zagotavlja ohranitev dohodkov zaposlenega, ki je bil med začasno nezmožnostjo za delo napoten na bolniški dopust, zlasti zato, da bi izkoristil počitek in oskrbo, ki ju zahteva njegovo zdravstveno stanje.
- 44 Tako je Sodišče v točkah od 15 do 19 sodbe z dne 3. junija 1992, Paletta (C-45/90, EU:C:1992:236), v zvezi z nemško zakonodajo, ki je veljala pred nemškim zakonom o ohranitvi plače, v bistvu ugotovilo, da take dajatve za ohranitev plače v primeru bolezni izpolnjujejo oba pogoja, na katera je bilo opozorjeno v točki 39 te sodbe, in jih je zato treba šteti za „dajatve za bolezen“ v smislu člena 4(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici po spremembi in posodobitvi z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), ki je predhodnik člena 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004.
- 45 V teh okoliščinah je treba ugotoviti – s pridržkom preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče – da dajatve za ohranitev plače, izplačane v državi članici iz naslova začasne nezmožnosti za delo med bolniško odsotnostjo zaradi nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici in ki ni niti nesreča pri delu niti poklicna bolezen, kot so nadomestila plač, izplačana X, spadajo pod pojem „dajatve za bolezen“ iz člena 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004. Iz tega sledi, da je treba delodajalca, ki je take dajatve izplačal, šteti za „pristojnega nosilca“ v smislu člena 1(q)(iv) Uredbe št. 883/2004.
- 46 Na tretjem mestu, kar zadeva razlago člena 85(1) Uredbe št. 883/2004, je treba opozoriti, prvič, da je namen te določbe je nosilcu socialne varnosti države članice, ki je izplačal dajatve socialne varnosti zaradi škode, nastale na ozemlju druge države članice, omogočiti, da proti tretji osebi, odgovorni za škodo, uveljavlja pravna sredstva, določena s pravom, ki ga uporablja, ne glede na to, ali gre za vstop v pravice ali za direktno tožbo. Pravica, ki je tako podeljena nacionalnim nosilcem socialne varnosti, je logično in pravično dopolnilo razširitve obveznosti navedenih nosilcev na celotnem ozemlju Unije, ki izhaja iz določb te uredbe (sodba z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 28 in navedena sodna praksa).

- 47 Navedeno določbo je treba torej obravnavati kot kolizijsko pravilo, ki nacionalnemu sodišču, ki odloča o odškodninski tožbi zoper povzročitelja škode, nalaga uporabo prava države članice nosilca dolžnika ne le pri ugotavljanju, ali je ta nosilec zakonito vstopil v pravice oškodovanca oziroma njegovih pravnih naslednikov, temveč tudi pri določitvi narave in obsega terjatev, v katere je vstopil nosilec dolžnik (sodba z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 48 Če bi nacionalno sodišče za določitev obsega pravice nosilca dolžnika do pravnega sredstva uporabilo pravo države članice, na katere ozemlju je nastala škoda, bi namreč lahko členu 85(1) Uredbe št. 883/2004 v celoti ali delno odvzelo polni učinek. Tako bi bilo zlasti, če bi zakonodaja države članice, na katere ozemlju je nastala škoda, določala, da vstop v pravice po zakonu ali direktna tožba ne zajemata nekaterih vrst terjatev, ki jih lahko nosilec dolžnik uveljavlja z vstopom v pravice ali z direktno tožbo v svoji državi članici (sodba z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 30 in navedena sodna praksa).
- 49 Iz tega izhaja, da sta obstoj pravice do subrogacije, ki jo ima nosilec dolžnik – v obravnavani zadevi dežela Bavarska – ter narava in obseg terjatev, v katere je vstopil, določena s pravom države članice, ki ji ta nosilec pripada, v obravnavani zadevi torej z nemškim pravom.
- 50 Vendar je treba, drugič, pojasniti, da je namen člena 85(1) Uredbe št. 883/2004 zgolj zagotoviti, da pravico do tožbe, ki jo ima lahko nosilec dolžnik na podlagi zakonodaje, ki jo uporablja, druge države članice priznavajo. Njegov namen ni spremeniti pravila, ki se uporabljajo pri ugotavljanju, ali in v kolikšnem obsegu je treba uveljavljati nepogodbeno odgovornost tretje osebe, ki je povzročila škodo. Za odgovornost tretjih oseb še naprej veljajo materialnopravna pravila, ki jih mora običajno uporabljati nacionalno sodišče, pri katerem tožbo vloži oškodovanec oziroma njegovi pravni nasledniki, to pomeni načeloma zakonodaja države članice, na katere ozemlju je škoda nastala (sodba z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 51 Iz tega sledi, da se pravice, ki jih imajo oškodovanec ali njegovi pravni nasledniki v razmerju do povzročitelja škode, in pogoji za vložitev odškodninske tožbe pred sodišči države članice, na katere ozemlju je škoda nastala, določijo v skladu s pravom te države, vključno s pravili mednarodnega zasebnega prava, ki se uporabljajo (sodba z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 52 Nosilec dolžnik lahko vstopi v samo tako določene pravice. Posledica takega vstopa v pravice namreč ne more biti, da se za prejemnika dajatev ustvarijo dodatne pravice v razmerju do tretje osebe (sodba z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 53 Tretjič, pravica do subrogacije med odškodninami, ki jih oškodovancu oziroma njegovim pravnim naslednikom priznava zakonodaja države članice, na katere ozemlju je škoda nastala, zajema le odškodnine, ki ustrezajo dajatvam, ki jih izplačuje nosilec dolžnik, in ne odškodnine, dodeljene za nepremoženjsko škodo ali glede na druge elemente osebne škode (sodba z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 35 in navedena sodna praksa).

- 54 Zato pravica do subrogacije, ki je z zakonodajo države članice določena za dajatev, ki se izplačuje na podlagi te iste zakonodaje, v smislu člena 85(1) Uredbe št. 883/2004, lahko velja za dajatev, določeno z zakonodajo države članice, na katere ozemlju so nastala dejstva, ki so izvor sprožilnega dogodka, kot je prometna nesreča, le, kadar sta obe dajatvi dovolj primerljivi po svojem predmetu in svojih ciljih (glej v tem smislu sodbo z dne 12. junija 2025, Deutsche Rentenversicherung Nord in BG Verkehr, C-7/24, EU:C:2025:439, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 55 V obravnavani zadevi predložitveno sodišče poudarja, da hrvaško pravo delodajalcu ne daje pravice, da od tretje osebe, odgovorne za škodo, oziroma od njenega zavarovatelja pridobi povrnitev nadomestil plač, ki jih je zaposlenemu izplačal iz naslova začasne nezmožnosti za delo, niti ne daje temu delavcu pravice do takih nadomestil, ki bi jo lahko uveljavljal v razmerju do tretje osebe, odgovorne za škodo, ali do svojega zavarovatelja in v katero bi lahko vstopil delodajalec.
- 56 Natančneje, iz predstavitve hrvaške zakonodaje na področju avtomobilskega zavarovanja in zdravstvenega zavarovanja, ki jo je podalo predložitveno sodišče, ter iz stališč Republike Hrvaške in Komisije, predloženih Sodišču, je razvidno, da delodajalec na podlagi hrvaškega prava svojim zaposlenim iz lastnih sredstev izplača nadomestilo plače od 1. do 42. dneva začasne nezmožnosti za delo. Zavod, ki je nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja na Hrvaškem, pa mora od 43. dneva začasne nezmožnosti za delo delodajalcu na zahtevo povrniti nadomestila plač, ki jih izplačuje in ki so dolgovana od tega dne. Ta zavod mora nato od povzročitelja škode ali njegovega zavarovatelja zahtevati vračilo sredstev, ki jih je iz tega naslova izplačal delodajalcu.
- 57 Tako je očitno, da čeprav hrvaška zakonodaja za obdobje od 1. do 42. dneva začasne nezmožnosti za delo delodajalcu ne priznava nobene pravice, na podlagi katere bi lahko od povzročitelja škode ali njegovega zavarovatelja zahteval povrnitev nadomestil plač, ki jih je izplačal svojemu zaposlenemu, lahko delodajalec od 43. dneva dalje ta nadomestila dobi povrnjena od zavoda, ki mora nato od povzročitelja škode in – odvisno od primera – od njegovega zavarovatelja zahtevati povračilo nadomestil, ki jih je iz tega naslova izplačal delodajalcu.
- 58 V obravnavani zadevi se zdi – kot ugotavlja Komisija – da člen 3 nemškega zakona o ohranitvi plače obveznost nemškega delodajalca, da svojemu zaposlenemu izplača nadomestila plač v primeru začasne nezmožnosti za delo zaradi bolezni, omejuje na šest tednov, to je 42 dni. Iz tega sledi, da se zdi, da je predmet tožbe iz postopka v glavni stvari omejen na nadomestila plač, ki so bila X izplačana od 1. do 42. dneva njegove začasne nezmožnosti za delo, kar mora preveriti predložitveno sodišče. V teh okoliščinah subrogacija, na katero se sklicuje zvezna dežela Bavarska na podlagi člena 85(1) Uredbe št. 883/2004, ne more – kot je bilo opozorjeno v točki 52 te sodbe – privedi do tega, da se za X ustvari dodatne pravice, ki jih hrvaško pravo ne priznava v razmerju do tretje osebe, ki mora povrniti škodo, nastalo zaradi nesreče, oziroma do njenega zavarovatelja.
- 59 Vendar na podlagi nobenega elementa predloga za sprejetje predhodne odločbe ni mogoče šteti, da se spor o glavni stvari nanaša tudi na povračilo nadomestil plač, izplačanih po 42. dnevu začasne nezmožnosti za delo, tako da vprašanje, ali bi dežela Bavarska lahko – če bi izplačala taka nadomestila – zahtevala njihovo povračilo od zavoda, ki sicer ni stranka v postopku v glavni stvari, ali od zavarovatelja tretjega, ki mora plačati odškodnino za poškodbo, nastalo zaradi nesreče, očitno ni upoštevno za rešitev spora o glavni stvari.

60 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da:

- je treba člen 1(q)(iv) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da delodajalec, ki mora na podlagi sistema, ki se nanaša na njegove obveznosti, zagotavljati dajatve iz člena 3(1) te uredbe, lahko spada pod pojem „pristojni nosilec“ v smislu te določbe;
- je treba člen 3(1)(a) navedene uredbe razlagati tako, da dajatve za ohranitev plače, ki se izplačujejo v državi članici iz naslova začasne nezmožnosti za delo med bolniško odsotnostjo zaradi nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici in ki ni niti nesreča pri delu niti poklicna bolezen, lahko spadajo pod pojem „dajatve za bolezen“ iz te določbe, in
- je treba člen 85(1) te uredbe razlagati tako, da ima delodajalec kot nosilec, ki je odgovoren za plačilo, pravico zahtevati povračilo dajatev za bolezen, ki jih je izplačal svojemu zaposlenemu iz naslova škode, ki je nastala v drugi državi članici, od odgovorne tretje osebe ali od njenega zavarovatelja le, če v državi članici, v kateri je škoda nastala, obstaja pravna podlaga, ki omogoča pridobitev povračila teh dajatev ali dajatev, ki so primerljive po svojem predmetu in svojih ciljih.

Stroški

61 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

1. Člen 1(q)(iv) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012, je treba razlagati tako, da delodajalec, ki mora na podlagi sistema, ki se nanaša na njegove obveznosti, zagotavljati dajatve iz člena 3(1) te uredbe, kakor je bila spremenjena, lahko spada pod pojem „pristojni nosilec“ v smislu te določbe.
2. Člen 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012, je treba razlagati tako, da dajatve za ohranitev plače, ki se izplačujejo v državi članici iz naslova začasne nezmožnosti za delo med bolniško odsotnostjo zaradi nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici in ki ni niti nesreča pri delu niti poklicna bolezen, lahko spadajo pod pojem „dajatve za bolezen“ iz te določbe.
3. Člen 85(1) Uredbe št. 883/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012, je treba razlagati tako, da ima delodajalec kot nosilec, ki je odgovoren za plačilo, pravico zahtevati povračilo dajatev za bolezen, ki jih je izplačal svojemu zaposlenemu iz naslova škode, ki je nastala v drugi državi članici, od odgovorne tretje osebe ali od njenega zavarovatelja le, če v državi članici, v kateri je škoda nastala, obstaja pravna podlaga, ki omogoča pridobitev povračila teh dajatev ali dajatev, ki so primerljive po svojem predmetu in svojih ciljih.

Podpisi